

Latweeschu Awises.

Nr. 29. Zettortdeena 18tā Juhli 1835.

Jaunas sinnas.

No Dinaburges. Tannī 7tā Juhli vee mums pirmais mahzitais no Lutteri tizzibas, ar wahrdu Johann Christoph Fuchs tappe eewests. Muhfu schehligs un deewabihjigs Keisers teem saldateem un teem Dinaburges eedsihwotajeem no muhfu tizzibas, tà kà ne fenn Pehterburgē, dahwinajis weenu Divisiones-mahzitaju. Schi pilsschta jau fenn ilgojahs pehz tahda dwehseles ganna. Nu tee farra wihi no muhfu tautas un tizzibas, kas lihds schim kà apallotas awis bes ganna un bes dwehseles kohpschanas dsihwoja, atraddihs dwehseles zillafchanu un firds eepreezinashanu zaur Deewa wahrdeem. Par to mehs wissi ar preezigu firdi augstam Deewam un schehligam Keiseram karstu pateizibu sakkam. Wehl mums gan newaid ihpascha basniza, bet wezzā klohsteri weena leela istaba us Deewakalposchanu irr eetaisita, bet warr buht kà schehligs Keisers mums turplikam arri wehl fahdu ihpaschu basnizu dahwinahs. Deews lai swiehti muhfu lohti mihlotu seimnes tehwu, lai swiehti jaunu mahzitaju un jaunu kristigni draudsi! No Birschumuisch as. Seena laiks mums paldees Deewam labbi isdohdhahs un sahle irr dauds beesaka un leelaka ne kà pehrn. Griiki un linni labbi stahw, bet agrainas ausas paslikas. Wehlaini meeschi preezigi aug.

L.....g.

Kahds wahrdas pahr teem raksteem, kas muhfu Awises Nr. 18. un Nr. 26. rohnahs, kurrī deht tahs jaunas, Rhodes spreddiku grahmata likti.

Kad neweens pahr teem atbildechanas raksteem (Nr. 26. f. g. awises), kas muhfu awises

deht tahs sinna (Nr. 18. f. g. awises) pahr to jaunu, no nelaika Dundangas mahzitaja Rhodes farakstitu spreddiku grahmatu ko fazzitu, tad jau tas tà liktohs jeb rahlitohs, kà: woi to jaunu spreddiku grahmatu neweens wehl ne buhstu redsejis, jeb kà pee tahs ne kahdu patikschana turretu. — Bet mehs to ar preeku un taisnibu apleezinajam: kà ta grahmata mums labbi patihk, un kaut tai ir noplifis wahks un gruhti lassami bohbstabi buhstu, mehs to pirkdamu esfam labbi darrijuschi! Lai mihtais Deews par to, tam nelaika mahzitajam Rhode, tur winna faulē pilnigu debbes preeku un lihgsmibu dahwina.

Jelgawas Latweeschu draudses zeenigs rihtamahzitais W. Pantenius pahr to jaunu spreddiku grahmatu sinna dohdams, to pafchu usteiz un flame, fazzidams: „kà tas labbi darritu, kas winnu pehr; kà tam nelaikam dwehseles gannam irr bijuse mihliga firds un mihligi wahrdi, gaisch prahs, un kà wiss ko winsch fakka irraid lehti saprohtams; kà tahs lihdsibas kurras tas peewelk, jauki deen un peekricht, un ta pateefiba ko winsch zaur to gribb gaismā west, ne irr apslehpsta.“ — Nu, ko tad wairak warr pagehreht? — Schè jau ifkatram kas schohs winna wahrdu ar prahtu lassijis, preeks un luste irr, tahdu labbu grahmatu pirk! — Woi tas, ko winsch no wahrdu un bohbstabi salikschanas tur peeminn, kas irr tauns? woi winsch kurrū atbaida to jaunu grahmatu pirk? Ak ne, — tas irr ihsta pateefiba ko winsch fakka: „kà zitti wahrdi un bohbstabi sweschaki salikti ne kà zittās Latweeschu grahmatās.“ — Un woi tad pateefiba runnahit ne peeklahjahs? — Kà tad to warretu weens pazeest, kad winna pateefigus wahrdu par „nepeaklahjamu wallodu, par aplamu fmahdeschanu un par nejsaukeem wahrdeem“ nosauz — kà to tannī atbilde-

ſchanā Nr. 26. muhsu lappinu laſſam, kurrat a rakſitaja wahrd's no Dundangas appaſchā irr rakſihts.

Ta lihdsiba ko Jelgawas Latweeschu draudſes zeenigs rihta mahzitais Nr. 18. f. g. awiſes irr dewiſ, pamahza tikkai tohs, kas Latweeschu wallodā grīb rakſiht, (kurre arri teem par labbu, un lohti irr derriga) kas dohma leelu gohdu effam kād Latweeschu wallodai kahdus wahzu wahrdus peejauz un puſſwahzifki runna, kā daschi puſſlatweeschī to darra un kād wahzifki dohmas falidami, tee tohs Wahzu wahrdus wahru no wahrda pahtulko, un kā wahzeeschī ſawā wallodā tohs Latweeschu walloda blaſkam leek, ta kā tee ſawu mihiu mahtes wallodu woi buhtu aismirfuschi, jeb par ſliktu turretu. Ta ta lihdsiba ne mas ne aismēm to jaunu ſpreddiku grahmaku kā E. Dinsbergis to dohma. — Par tahdu jaiku un ſtaidru pamahzifchanu, ko Jelgawas Latweeschu draudſes zeenigs rihta-mahzitais mums Latweeſcheem zaur ſcho lihdsibu irr dewiſ, mehs tam ſakkam ſirſnigu pateizibu.

Lai tas gohbigs atbildeschanas rakſitais par to ne behdajahs, kā Nr. 26. ſafka: „kā to ſpreddiku grahmatu,“ ko jau tē allasch effam peemimejuschi, „ne pirks.“

Mehs to jau kāleht Leeldeena iſ ſwehdeenās ar patiſchanu laſſam un kā jau ſazzijis eſmu, ar taisnibū apleezinajam, kā leelu ſirdſeeprēzijnaschanu tahs wahrdi wiſſeem, kas tohs klausabs, irr darrijuſchi un wehl jo prohjam darrihe. Ta mehs to grahmatu jau labbi paſihſtam un mihejām; turflaht ta nelaika zeeniga mahzitaja Rhodes peemineſchana mums muhſcham paleek ſirdi ſwehta.

Schē lai mehs arri pee tam to mahzibū wehrā leekam: „ne ko par ahtri nedſ darriht, nedſ teeſaht,“ bet lai labbi papreekſch palehni pahrdohtmajam, woi mehs jau tik dauds prohtam kā ne ko wairs mums irr jamahzahs, un woi jau tik gudri effam, kā to, kas mums pee zitteem ne ſaprohtams, warram teefahrt? Lad, ja labbi apdohmaſim, ar ſawahm lepnahm dohmahm drihs atpakkat ſaplakſim un eeraudſim, kā mums wehl irraid paſcheem dauds truhkuma,

un kā mehs tikkai mahzekli effam, kurreem wehl if deenas kas irr jamahzahs.

— 9.

P r a h t i n i .

Sehde ſehnis us kummelinu
Lipuſchkohtu zeppurit';
Kummelihtis ſtalti lebze,
Iſrohtateem eemaukteem.

Ohtru puſſi! wehl jo dikti! —
Wehja ſwars un weegluminsch!
— Ak iſputt! kur nu palikke? —
Smilts ween pakka rinkojahs.

Kahds jauneklis, — zittadi gluschi labs un gu-
dris zilweks buhdams, naudu ween ne pratte glab-
baht, un, kā allasch labprah̄tigi laudis, no weena
ohtra tappe reiſu reiſehm apfrahyp̄s. Tadeht arri
tam retti bija graffis makfa, bet jo zeeschfaki par-
radu deweji ruhpiski no winna ſawas praffiſcha-
nas dſinne. Weenreis tas, ne tahlu no leelas vil-
ſehtas kahdā iſtauschu-dahrſā valustedamees zeere
un eeraunga kohku-gatwa jahtneeku, kas ſtei-
dsahs winnam klahu tikt. Labbi ſinnadams tik-
pat labbi jaheju paſchu, kā arri to, ko tas
prah̄tā nehmeeſ, jauneklis jau no tahlenes tam
uſſauz: „Ak tawu brangu ehrseli! Wai, balta
laime, kahdu ſtaltu ſirgu juhs jahjat, dahrga-
kais! Neggi juhs winnu arri pahrdohtu?“ —

„Nahk reiſe, kā labbi makſa — par ko tad
nē?“ — „Tawu kohſchu ſohlu! Ne ſinn, kā
rikschohs? Luhdohs pappin jaufais, laiſchat lab-
beem brangeem rikscheem. Man dohmaht, tain
waiſaga kā ſibbinam aiffſchauſees.“ — Jaht-
neeks, libgsnis paſchu ſirdſdibbinā par ſawu
kummela gohdu, aismirſt azzumirkli parradus
un praffiſchanas, ſpeesch ehrſetam peefchus ſah-
nōs un aiffſchauj no gatwas laukā pa leelzettu kā
rittenis. Bet pa tam laikam muhsu jauneklis —
kas wehlaki eekſch wiſſleelakeem walſtibas amma-
teem gohdu un baggatibu pelnijahs, un, Scher-
den wahrdā, paſaulei un jo ſawai dſimtenei
Englenderu-feimmei ar gohdigu ſawu ſinnams,

— jau bija aisdwees pee mallas un schoreis
prassitajam ismuzzis.

Uppmal Wittum.

Semmes laudim derrigas sinnas un
padohmi.

4. Jauni ruds.

Muischnecks Janikowsky, Balta'skajā ap-
rinki (Podolskajā gubernementi, Kreewu-semmē) pahrdohd fehklas no rudssem, kas lihds schim wehl sinnamas ne bija. Winnas 1) sauseem gaddeem ne tohpoht maistatas; 2) zaurzaurehm 37tu graudu dohdoht; 3) weena tschetwerte jeb 3 puhri schahdu rudsu welkoht 10 Kreewa pudbus un 10 mahrzinus; 4) no scheem rudssem tikfai $\frac{1}{4}$ tik dauds fehklas waijaga, kā no muhsu sinnameem, Kreewu-semmē un Widsemmē ausmijameem rudssem, to paschu plazzi apseht.

Beregow.

Dseesma sarakstita no A. Clemenža
us sawu zekku us Kreewu-semmi.

1.

Zik launu darra leelas behdas!
Ur kurrahm zilvels kammojahs; —
Dasch darra tikkai few firdbehdas,
Un itt par welti nopuschahs.
Zaur behdahn itt neweens ko dabbu,
Ko liktens spreesch, buhs nemt par labbu.
Mums ne lihds behdatees,
Bet raisēs walditees, Un preezatees.

2.

Neweens naw Rahnu-semmē tizzis,
Pirms tas irr bijis Egipte; *)
Kas ne irr semmē schklu lizzis,
Zam ne buhs iskaptē jadelde;
Kas behdās sehi, un fuhti strahda,
Par to Deews brihnischkigi gahda,
Jo winnam patihk tā:
Kā wiss kam dschwiba, Zam paklausa.

*) Tā saproktams: Neweens naw preeku-semmē bijis, eckam to behdas aisehme, jeb neweens zilvels bes behdam preekus eemanto.

3.

Zik Dawids zeesch! pirms Deews tam rahda,
Kā ne buhs bailehm padohtees;
Kas pirmahk awis laukā wadda,
Warr pehz kā kehnisch preezatees.
Bet pirms tam bij ar milsu karroht,
Un milsa galwu Saulam atboht,
Kamehr winsch gohdā nahk,
Kā kehnisch dschwah fahk, Un waldirh mahk.

4.

Zik Zahseps zeete nepatees
Ur blehschu pulku zeetumā,
Kamehr to kehnisch itt kā weest,
Pee sawa galda fehdina;
Pirms zeetumā winsch zeete mohkas,
Pehz pascha walsis nahk winna rohkās;
Kas zeetis gruhtibu,
Las dabbu svehtibu, Un laimibu.

5.

Ko palihds tad ar behdahn kautees?
Kad labbums ne irr fogaidams,
Woi ne buhs labbak' Deewam kautees?
Winsch labbu darr, ko darridams. —
Kad Deews man schodeen behdas spreesch,
Winsch attal riht, us labbu greesch;
Ko Deews irr nolizzis,
Las irr kā notizzis, Un ne suddihs.

6.

Tapehz pee mallas behdas leeku,
Un gribbu allasch preezigs buht;
Kad arri schodeen behdās teeku
Lihds rihtam wiss warr labbak' kluht;
Kad schodeen manni behdas spaida
Lad riht us man jau preeki gaida;
Es redsu daschu brihd',
Kad leetus pabeids liht, Lad faule spihd.

Teefas fluddinachanas.

Us pawehleschanu tāhs Keiserifkas Majesteetes, ta Patvaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Krohna Reschamuischas pagasta teefas wissi tee, kam taisnas prasschanas pee ta Uhsinamuischas fainmeeka Widdus Salnenu Gedderha buhtu, par kurra mantu schodeen konkurse nospreesta, usaizinati, few 8 neddelu starpā pee schahs teefas peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps klawihs.

Krohna Reschamuischas pagasta teefas, 19tā Juuni 1835.

D. Velz, preefhdetais.

(Nr. 103.) G. Paulborn, pagasta teefas skrihweris.

No Krohna Nendes pagasta teesas tohp wissi tee,
kam kahdas taisnas prassischanas pee tahs atstahtas
mantas ta nomirruscha Nendes muischas fainmeeka
Kohlu Janna buhtu, par kurra viantu parradu dehl
konkurse spreesta, usaizinati, pee saudschanas sawas
teesas libds 16tu August 1835 pee schihs teesas pee-
teiktees un noliktā terminū fahukt.

Nendes pagasta teesa, 28ta Juhni 1835. 2

† † † Lehpeneeku Jannis, pagasta wezzakais.
(Nr. 119.) W. Freudendorff, pagasta teesas frihweris.

La pee Krohna Nendes muischas peederriga moh-
derechana no 68 flauzamahm gohwim taps no Joh-
neem 1835, ar peederrigu drohschibū us arrenti is-
dohta, un tas iszohlischanas termins iri us 22tru un
23schu Juhli f. g. nolikts; kam tihk scho arrenti us-
nemt, tee lai tannis noliktās deenās scheitan atnahk,
kur arri wissas waijadsgas sunas dabbuhs.

Krohna Nendes pagasta teesa, 2trā Juhli 1835. 1

† † † Paipolu Kristaps, peefehdetais.
(Nr. 126.) W. Freudendorff, pagasta teesas frihweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee ta
Krohna Peenawas muischas fainmeeka Putnu Schihdu
Krischa buhtu, kas sawas mahjas nespehzibas dehl pats

atdevis, un par kurra mantu inventarium, truhsuma
un zittu parradu dehl, konkurse spreesta, tohp usaizi-
nati, lai 2 mehnescchu storpā, prohti libds 15to August
1835 kas par to beidsamu un isflehgshanas terminu
nolikts, ar sawahm prassischanahm scheit peeteizahs
un fagaida ko teesa spreedihs. Krohna Peenawas pa-
gasta teesa, 15ta Juhni 1835.

(L. S.) Jann Hausmann, peefehdetais.

(Nr. 299.) Magnus F. G. Jacobssen, pagasta teesas
frihweris.

No Krohna Peenawas pagasta teesas tohp wissi tee,
kam kahdas taisnas prassischanas pee ta libdsschinniga
Peenawas fainmeeka un meschafarga Tschabbi Ans
Waldmanna buhtu, kas sawas mahjas nespehzibas
dehl pats atdevis, un par kurra mantu, leelu parradu
labbad, konkurse spreesta, usaizinati, lai 2 mehnescchu
storpā, prohti libds 4to September 1835 kas par to
beidsamu un isflehdshanas terminu nolikts, ar sa-
wahm prassischanahm scheit peeteizahs un fagaida ko
teesa spreedihs. Krohna Peenawas pagasta teesa,
4ta Juhli 1835.

(L. S.) Jann Hausmann, peefehdetais.

(Nr. 331.) Magnus F. G. Jacobssen, pagasta teesas
frihweris.

Naudas, labbibas un prezzi tirgus us plazzi. Nihgē tanns 15ta Juhli 1835.

	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.
3 rubli 56 kap. papihu naudas gelbeja	1	—	
5 — papihu naudas . . . —	1	38	
1 jauns dahlderis	1	32	
1 puhrs rudsu . . . tappe maksahs ar	1	45	
1 — kweeschu	1	80	
1 — meeschu	1	20	
1 — meechedu = putrainu	2	—	
1 — ausu	—	90	
1 — kweeschu = miltu	2	20	
1 — bihdeletu rudsu = miltu	2	—	
1 — rupju rudsu = miltu	1	50	
1 — firnu	1	50	
1 — linnu = sehllas	2	50	
1 — kannepu = fehllas	1	50	
1 — limmenu	5	—	

	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.
1 poehds kannepu	1	—	
1 — linnu labbalas surtes	2	—	
1 — fliktakas surtes	2	—	
1 — tabaka	1	—	
1 — dselses	—	—	65
1 — sveesta	2	—	30
1 muzzā filku, preschu muzzā	6	—	
1 — wihschnu muzzā	6	—	25
1 — sarkanas fahls	6	—	
1 — rupjas leddainas fahls	5	—	
1 — rupjas baltas fahls	4	—	10
1 — smalkas fahls	3	—	90
50 grashī irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenā maksā.	—	—	

B r i h w d r i f f e h t.

No juhmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Hofrahī von Braunschweig, grahm, pahrluhkotaīs.